ПОРОГИ

Культурно-політичний місячник для українців у Чеській Республіці
POROHY Kulturně-politický měsíčník pro Ukrajince v České republice

№ 1/2024, рік XXX | č. 1/2024, ročník XXX
Усі електронні випуски часопису «Пороги» знайдете на:
ukrajinci.cz/casopis-porohy

«СПІЛКА ЦЕНТР»: ГОЛОВНЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ ЦЕ ЄДНІСТЬ І ДОВІРА

Наша редакція вирішила поцікавитися, чим живе та над чим працює одна із сучасних українських просвітницьких ініціатив Праги «Спілка Центр». Сьогодні спілкуємося з головою й співзасновником культурного центру «Спілка Центру» Кирилом Безруковим та співзасновницею Каріною Армлос./ ***с. 12***

2-8

Колонка в соцмережі: як не треба репрезентувати Україну; Хроніки громади; Актуально;

9-11

Культура; Як Чехія підтримує Україну; Хід війни: Чи ефективна тактика ударів по нафтопереробних заводах у РФ;

12-22

Тема номеру: «Спілка центр»; Освіта: Як уроки історії в Австрії виховують громадянина; Здоров'я.

ПЕРЕДПЛАТА МІСЯЧНИКА «ПОРОГИ»
ВСЬОГО ЗА 500 CZK / РІК
РАЗОМ З ПОШТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Посилання на формуляр

Замовити часопис можна таким чином:
вислати кошти на рахунок: **1925774379/0800**
і повідомити редакцію про оплату
та адресу замовника.

Інформація: **uicr@centrum.cz**
або на: **ukrajinci.cz/ua/casopis-porohy**

QR Platba

ТУТ МОЖЕ БУТИ ВАША РЕКЛАМА

Для більш детальної інформації контактуйте нашу редакцію:
uicr@centrum.cz

ЯК НЕ ТРЕБА РЕПРЕЗЕНТУВАТИ УКРАЇНУ

Текст: **ОЛЕКСІЙ СЕВРУК**

Дійшла до мене звістка, що в далекій Бразилії вийшла на перший погляд симпатична публікація «Оповіді українських авторів» (Narrativas de autores ucranianos). Та коли я ознайомився з вибором авторів, то гірко засміявся, уявляючи, як провідні критики колоніалізму, вбравши шаровари, танцюють гопака.

Усі три пропоновані автори, звісно, народилися на території сучасної України. Проте тут є кілька важливих нюансів.

Гоголь усе своє життя намагався здерти з себе своє українство як небажане тавро. Він скористався своїм українським бекґраундом, щоб вибитись у письменники, пишучи для «білих саїбів» з Москви й Петербургу моторошні оповідання в дусі романтизму, чим створював спотворений образ України. Наприкінці життя з нього став прикладний великоросійський шовініст, з усіма складовими (антисемітизм, консерватизм, «адінарот», самодержав'я). Прошу загуглити термін «культурна апропріація».

Булґаков був «потомственним» українофобом у другому поколінні. Його батько прийшов до Києва з Орловської губернії, щоб працювати тут на благо імперії, зокрема в ролі особливого цензора. Яблуко від цього дерева не знайшло для українства (навіть етнічного, що вже говорити про політичне) нічого іншого, ніж кпини, погорду і ненависть.

Третій «український автор» — Бабель, російськомовний єврей з Одеси, який

Оповіді «українських» авторів

служив в організації, що тисячами викрадала й без суду та слідства страчувала українців, бо всі ми для них були «пєтлюравская сволочь» і «контра». Та й його, зрештою, поглинула революція, яка любить ласувати своїми дітьми.

Уявляю, як згадані автори неспокійно перевертаються у своїх гробах, свідомі того, що вийшли у збірнику в українських кольорах.

Я не беруся ставити під сумнів літературні здібності цих авторів. Вони й справді можуть сказати багато релевантного щодо України. Особливо тим критичним читачам, які знають крім російських й інші наративи та вміють читати між рядків. Але, даруйте, це не українські голоси.

І тут не йдеться про мову оригіналу. Мова — це радше симптом, один із проявів проблеми. Це не голоси переслідуваних і пригноблених. Це оповіді привілейованих, голоси колонізаторів. Їхні історії промовляють з позиції сили, вони говорять з позиції своїх привілеїв, і, можливо, тому їх хочуть слухати у світі.

Україна й справді має свої «нарративас». Та замість якихось незрозумілих (наприклад) Шевченка, Підмогильного, Забужко, світ весь час намагається вислухати «панівних білих чоловіків»: Гоголя, Булґакова і Бабеля. І цей світ, який не читає і не цікавиться українцями, постійно потрапляє в якісь пастки свого власного вбогого світосприйняття. То вірить російським оповідям про укрофашистів і бандерівців (відносно новий термін для все тієї ж «петлюравской сволочі»), то вірить у російську непохитність і можливість здобуття Києва за умовні три дні, а коли на власні очі переконується, що це не так, будує нові фантастичні теорії, пропонуючи українцям вивісити білі прапори. Мовляв, ага, це Путін об'єднав українців! Ні, любі, інвазія, збройна агресія й війна на винищення ще ніколи нікого не об'єднала.

Україна має свої «нарративас», які світ уперто не хоче чути й бачити. Та він буде змушений це зробити. Бо це передумова поразки світової гангрени під назвою російська федерація. ■

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 1/2024, рік XXX. Підписано до друку 18 березня 2024 року. **Ел. пошта**: uicr@centrum.cz. **Інтернет-адреса**: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/, реєстрація: МК ЧР/7044. **Номер готували**: Богдан Райчинець, Олексій Севрук, Тетяна Пилипчук, Олег Баланда. Використовуються повідомлення пресслужб посольств, інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. **Літературний редактор:** Богдан Козуб. **Художнє оформлення та верстка**: Тетяна Пилипчук, www.plttn.com. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і не поділяти поглядів автора. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: «Українська ініціатива в ЧР», Воцелова 3, Прага 2, ід. номер: 60448296; **контакт**: uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz; Facebook.com/ukrajinska.uicr; **розрахунковий рахунок**: 1925774379/0800.

Porohy – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh, říční práh. Číslo 1/2024, ročník XXX. Uzávěrka: 18. Března 2024. **E-mail**: uicr@centrum.cz, **web**: www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/, registrační číslo: MK ČR/7044. **Číslo připravili**: Bohdan Rajčinec, Alexej Sevruk, Teťana Pylypčuk, Oleh Balanda. Používáme tiskové zprávy velvyslanectví, informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. **Literární redaktor**: Bohdan Kozub. **Art director**: Teťana Pylypčuk, www.plttn.com. Za pravdivost uvedených informací je zodpovědný autor článku. Redakce může krátit text a neshodovat se s názory autora. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: Ukrajinská Iniciativa v ČR, z.s., Vocelova 3, Praha 2, IČO: 60448296, **kontakt**: uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz.; Facebook.com/ukrajinska.uicr, **číslo účtu**: 1925774379/0800.

MINISTERSTVO KULTURY

БЕЗКОШТОВНЕ ЖИТЛО ДЛЯ УКРАЇНЦІВ У ЧЕХІЇ: З'ЯВИЛИСЯ ПОДРОБИЦІ ЩОДО НОВОВВЕДЕНЬ

Державне гуманітарне житло в Чехії з 1 вересня 2024 року надаватиметься українським біженцям на термін не більше ніж 90 днів. При цьому нововведення стосується і вразливих категорій біженців.

Як повідомили на офіційному вебпорталі для іноземців, 90 днів рахуватимуть від дати надання першого тимчасового захисту.

Які умови отримання житла?

Якщо людина проживатиме в гуманітарному житлі 90 днів або більше станом на 31 серпня 2024 року, то вже 1 вересня вона має або виїхати, або оплачувати це помешкання самостійно. Тобто потрібно буде укласти з власником договір оренди або суборенди. Правило стосуватиметься всіх категорій біженців без винятку. Ніяких спеціальних умов для матерів з дітьми, пенсіонерів, людей з інвалідністю тощо не буде.

Водночас, якщо українці вперше отримують тимчасовий захист у Чехії після 3 червня 2024 року, то вони можуть проживати в гуманітарному житлі 90 днів. Це право надається незалежно від того, чи належать вони до категорії вразливих осіб.

Нагадаємо, що безплатне гуманітарне житло в Чехії наразі надає лише Крайовий центр для українців в Острави.

Якщо ви отримуєте гуманітарну допомогу, то маєте право також на виплати на оренду житла. Для цього потрібно, щоб власник оселі зареєстрував квартиру й ваш договір оренди в Міністерстві праці та соціальних справ. Як це зробити, можна почитати тут: **ebs.mpsv.cz**

■ **gromada.cz**

СТАЛО ВІДОМО, ЯКУ СУМУ ВИПЛАТИЛА ЧЕХІЯ УКРАЇНСЬКИМ БІЖЕНЦЯМ З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Чехія від початку повномасштабної війни й до середини лютого 2024 року виплатила біженцям з України 16,33 млрд крон гуманітарної допомоги. Згідно зі звітом Міністерства праці, у 2022 році біженці отримали 8,7 млрд крон, а торік – 6,96 млрд крон допомоги.

У цьому році, станом на середину лютого, виплатили 681 млн крон. Найбільше отримувачів гуманітарної допомоги було у травні 2022 року – 274,4 тис. Після цього їхня кількість невпинно скорочувалась. Найменше було в липні 2023 року – всього 45 тис. домогосподарств. Окрім цього, 2,84 млрд крон з початку війни держава виплатила людям, які розмістили біженців у своїх оселях.

Зазначимо, що минулого року, як заявляв міністр праці Маріан Юречка, працевлаштовані українські біженці заплатили близько 15 млрд податків у Чехії. Отже, ця сума покрила не тільки виплачену торік гуманітарну допомогу, а й майже весь її обсяг з початку війни.

Міністр внутрішніх справ Віт Ракушан нещодавно заявив, що цього року працевлаштовані біженці заплатять 50 млрд податків, що значно перевищить суму гуманітарної допомоги. Станом на кінець минулого тижня в Чехії перебували 383 тис. 47 біженців з України. ■ **gromada.cz**

ЩО РОБИТИМУТЬ З УКРАЇНЦЯМИ, КОЛИ ЗАКІНЧИТЬСЯ ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ: ЧЕХІЯ РОЗРОБЛЯЄ ЗАКОН

Уряд Чехії розробляє закон щодо перебування українських біженців у країні після 2025 року. Про це під час дебатів «без цензури» в місті Мост повідомив міністр внутрішніх справ Чехії Віт Ракушан.

Один з учасників дебатів поставив голові МВС питання щодо українських чоловіків, які мали б боронити свою державу, а натомість перебувають у Чехії.

За словами міністра, поки що Чехія не розділятиме біженців на тих, хто може тут залишитися, а хто ні. Українцям з тимчасовим захистом у цьому році продовжать візи.

Утім зараз уряд розробляє закон, який регулюватиме, хто зможе залишитися в Чехії після 2025 року. Будуть певні критерії для прийняття рішення. Які саме – Віт Ракушан не сказав. Проте він зазначив, що 122 тис. українців у Чехії працюють легально і платять мільярди податків. І, звісно, для країни було б вигідно, щоб вони залишилися.

«Наприкінці цього тимчасового захисту ми хотіли б мати закон, який дозволить нам регулювати, кого залишити в Чехії, а кого ні», – сказав Віт Ракушан.

Голова МВС зазначив, що міністр внутрішніх справ України наразі просить узагалі не приймати чоловіків, щоб вони залишалися боронити країну. Але Чехія не вважає правильним, наприклад, забороняти перебування в країні тим, хто вже демобілізувався й хоче приїхати до своїх родин. ■ **gromada.cz**

У ЧЕХІЇ ЗІБРАЛИ ПОНАД 300 ТИСЯЧ КРОН НА ДРОНИ ДЛЯ ЗСУ. ЗБІР ТРИВАЄ

Організація «Українська ініціатива» на платформі Donio оголосила збір на дрони для ЗСУ. Вже було зібрано понад 300 тис. крон, але збір на цьому не зупиняється.

Збірка називається «Drony za Ukrajinu» та спирається на досвід вдалого збору українських організацій «За Україну», які допомагали захисникам і мирному населенню.

«Навіщо FPV дрони? Вони невеликі, ефективні, їх легко доставити, контролювати простір, знищувати важку наступальну техніку. Безпілотники FPV рятують життя українських захисників», – пояснили представники організації.

Також на кошти збору придбали військові аптечки, лікарняні ліжка, спеціальне технічне обладнання, акумулятори, розвідувальні дрони, термобілизну та харчі.

Задонатили близько ста людей та організацій. Суми пожертв – від 100 до 100 тис. крон.

«Хлопці, просто напіддайте їм. Зло може виграти битву, але не війну», – написав Петр М. – один з тих, хто задонатив на дрони.

Як повідомили організатори збору, українські військові вже отримали частину з придбаних дронів FPV. Наразі збір триває.

Задонатити можна тут: www.donio.cz/drony-za-ukrajinu

На що саме підуть гроші з цього збору?

Безпілотники, батареї, акумулятори, аптечки, допоміжне обладнання для лікарень, автомобілі та інші технічні аксесуари, необхідні для захисту України. Ми доставляємо допомогу прямо туди, де все потрібно. Ні складів, ні посередників, допомога йде безпосередньо відповідним підрозділам оборони. ■ **пор**

У ПРАЗІ ВІДБУЛИСЯ ЗАХОДИ ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У день народження Тараса Шевченка, 9 березня, українці зібралися біля його пам'ятника в Празі (nám. Kinských), який встановили 15 років тому. Початок зустрічі о 13:00.

Того ж дня в Новій ратуші до дня народження поета відбувся концерт за участі українських музикантів. Вхід був безплатним. Початок о 18:00. Наступного дня, в Černé divadlo показали театральну виставу «Мова» у виконанні української студії «Грай». Зібрані кошти пішли на ЗСУ. Також відбувся літературний вечір пам'яті Тараса Шевченка в головній бібліотеці Праги на Маріанській площі. В заході взяли участь діти з України.

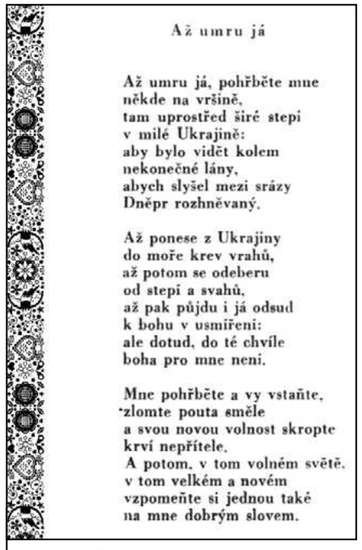
Щороку в Україні відзначають Шевченківські дні 9 й 10 березня, які припадають на роковини народження та смерті Тараса Шевченка. Цього року Україна відзначає 210-ту річницю з дня народження великого українського поета.

Нагадаємо, що 1876 року в Празі був надрукований перший «Кобзар» без цензури. Це була мрія українського поета, яка збулася через 15 років після його смерті. Тоді з друком допомогли однодумці в Празі — чеські та словацькі поети Ян Коллар, Вацлав Ганка, Павел Йозеф Шафарик. Про них Тарас Шевченко згадує у відомій поемі «І мертвим, і живим, і ненародженим...» .

Як пише «Радіо Свобода», обійти цензуру взялися письменниця й педагогиня родом із Чернігівщини Софія Русова та її чоловік — славіст і фольклорист, киянин Олександр Русов, а також полтавець, учений-етнограф Федір Вовк. Саме він переписав «Кобзаря» та повністю підготував його до друку.

Також 2009 року встановлено пам'ятник Тарасу Шевченку, який розташований на площі Кінських, недалеко від будівлі Інформаційного центру ООН у Чехії, у празькому районі Сміхов. ■

пор

Až umru já

Až umru já, pohřběte mne
někde na vršině,
tam uprostřed širé stepi
v milé Ukrajině:
aby bylo vidět kolem
nekonečné lány,
abych slyšel mezi srázy
Dněpr rozhněvaný.

Až ponese z Ukrajiny
do moře krev vrahů,
až potom se odeberu
od stepí a svahů,
až pak půjdu i já odsud
k bohu v usmíření:
ale dotud, do té chvíle
boha pro mne není.

Mne pohřběte a vy vstaňte,
zlomte pouta směle
a svou novou volnost skropte
krví nepřítele.
A potom, v tom volném světě,
v tom velkém a novém
vzpomeňte si jednou také
na mne dobrým slovem.

«Заповіт» Тараса Шевченка чеською мовою

ІНТЕЛЕКТУАЛИ ЗАКЛИКАЮТЬ ПОЛІТИКІВ ЄВРОПИ ДОМОГТИСЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ!

Петицію вже підписали: Мартін Кроупа (Post Bellum/Memory of nation, CZ), проф. Тімоті Снайдер (Yale University, USA), Тімоті Ґартон (Oxford University, UK), Якуб Лановський (Ambassador to NATO, CZ), Мартін Палоуш (Ambassador emeritus to UN, CZ), Томаш Галік (Charles University, CZ) та ін.

«Ми, європейські громадяни, з глибоким занепокоєнням спостерігаємо за останніми подіями у війні проти України. Незважаючи на санкції та втрати, Росія суттєво відновлює людські та матеріальні ресурси. З іншого боку, Україні, яка мужньо бореться, не вистачає сучасної зброї та боєприпасів. У Сполучених Штатах дедалі частіше лунають заклики до скорочення або навіть припинення поставок необхідного військового обладнання. Європейський Союз, незважаючи на всі свої обіцянки та економічну й політичну міць, зволікає з підтримкою...».

Петицію було надіслано: Папі Римському – через Апостольську Нунціатуру в Празі. Упродовж 14 днів її буде надіслано членам Європейської комісії, президенту Європейської ради, президенту Європейського парламенту, віце-президентам парламенту та головам фракцій. Навколо петиції є ідея створити певну проукраїнську європейську платформу.

Закликаємо усіх читачів «Порогів» долучитися до цієї ініціативи. Будь ласка, підписуйте та поширюйте. ■ **пор**

Петицію можна підписати за QR посиланням →

ОРКЕСТР HARDY ORCHESTRA PRAGUE ДАСТЬ ВЕЛИКОДНІЙ КОНЦЕРТ 2 КВІТНЯ 2024 РОКУ У ПРАЗІ

Оркестр Hardy Orchestra Prague дасть Великодній концерт 2 квітня 2024 року в Празі.

Концерт класичної музики відбудеться в одній із найкрасивіших зал Праги – дзеркальній каплиці Клементінум. Звучатимуть твори Моцарта, Бетховена, Вівальді та ін. Початок концерту о 16:00. Квитки для дорослих – від 550 крон.

Hardy Orchestra Prague створений одеситом Олексієм Андрійчуком, який виступає і його диригентом. До складу оркестру входять українські музиканти. ■ **gromada.cz**

КІЛЬКА ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ ВИЙШЛО НА АКЦІЮ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ У ПРАЗІ

У день другої річниці повномасштабного вторгнення Росії в чеській столиці відбулася масова акція «Разом за Україну». Це один із сотень мітингів на підтримку України у війні проти Росії, які з 24 лютого 2022 року відбуваються по всьому світу. Про це повідомляє кореспондентка «Радіо Свобода» у Празі.

Президент Петр Павел та актор Ондржей Ветхи – обличчя ініціативи «Дрони «Немезис»

Керівник Європейського конґресу українців Богдан Райчинець. Фото: Petr Zewlakk Vrabec

Українці та небайдужі жителі Праги зібралися біля пам'ятника Тарасу Шевченку та вирушили ходою до центральної площі чеської столиці. Учасники та організатори акції намагалися привернути увагу до російської війни, закликали «зупинити Росію» та надати Україні більше військової допомоги.

На акції виступив і президент Чеської Республіки Петр Павел. Він закликав продовжувати підтримувати Україну, попри труднощі, щоб не заохочувати інші авторитарні режими та подальші наступи Росії.

«Ми маємо стати на бік України, подобається вона нам чи ні, бо справа не в цьому. Це справа принципу, – заявив президент Павел. – *Війна в Україні сьогодні – це не лише війна проти України за спробу перемогти її та встановити контроль над її територією. Це війна проти способу життя, який ми ведемо, проти світу, в якому діють правила й де навіть найменші мають право на своє місце під сонцем».*

До учасників акції звернулися й тимчасовий повірений у справах України в Чехії Віталій Усатий та (в онлайн-режимі) британський історик Тімоті Ґартон Еш. Кількатисячний натовп також послухав повне відеозвернення президента України Володимира Зеленського до другої річниці російського вторгнення. Своєю історією зі сцени поділилася біженка з Приморська. Українці дякували Чехії за підтримку.

Захід відбувся спільними зусиллями українських та чеських організацій, як от «Пам'ять нації», «Людина в біді», «Європейський конгрес українців», «Голос України», «Благодійний фонд для України» і «Мільйон миттєвостей за демократію».

За повідомленням видання Novinky, представники «Пам'яті нації» розповіли, що зібрали пів мільярда крон, на які змогли закупити бронежилети, дрони, аптечки та прилади нічного бачення для українських військових. Цей проукраїнський мітинг є частиною глобальної адвокаційної кампанії Світового конґресу українців (СКУ) StandWithUkraine. Подібні акції відбулися в різних країнах і містах Європи, Америки та інших частин світу. Загалом на сторінці з мапою акцій у підтримку України зареєстрували понад 700 міст у 65 країнах, повідомляє СКУ.

Мітинги на підтримку України були заплановані й в інших містах Чеської Республіки. У місті Брно на акцію зібралося близько тисячі людей, повідомляє видання České Noviny.

У Чехії проживає понад 600 тисяч українців. Серед них понад 380 тисяч втекли від російської війни проти України та отримали тимчасовий захист, переважно жінки та діти. ■

Радіо Свобода

ПОСТІЙНО НАГАДУВАТИ ПРО УКРАЇНУ

До другої річниці повномасштабного вторгнення редакція «Порогів» опитала волонтерів, координаторів українських програм неурядових організацій, які допомагають захисникам України морально й матеріально, збираючи кошти на різні речі, потрібні для цивільних і військових в тилу й на фронті.

Текст: Олексій СЕВРУК

Один з респондентів відмовився відповідати, мовляв, не хоче світитися. Нещодавно невідомі зловмисники понівечили автівку їхньої організації. Іншу — вкрали, хоча вона не мала ніякого значущого інтересу для злодіїв. Автівки були примітні лиш наклейками з українською символікою. Анонімний респондент нагадує, що йде війна, і її прояви відчутні навіть у захищеному європейському тилу. Тож зайва обачність цілком доречна, вважає волонтер.

З іншим респондентом, **Рене Кочіком з «Людини в біді»,** натомість вийшло зробити повноцінне інтерв'ю — читайте в наступному номері.

Петр ОЛИВА,
Спілка proUKRAJINU, z.s.:

Ми почали свою діяльність у червні 2023 року. Перед цим ми діяли під іншою назвою – «Гуманітарна допомога Україні» – ще від 2015 року. Тоді ми розпочали діяти, зреагувавши на російську агресію проти України. Ми допомагали в Донецькій та Луганській областях, передусім дітям у початкових школах, а також добровольцям, які воюють проти російських окупантів.

Від 2022 року допомагаємо й ЗСУ. Допомогу від 2015 року возимо своєю автівкою й передаємо туди, де треба. У 2020 році ми відкрили в Празі Центр гуманітарної допомоги Україні. Ми бажаємо припинення російської агресії.

Маємо потребу у фінансових засобах для купівлі допомоги Україні.

Мартін ОКНЕХТ, Post Bellum:

Роботу в українському напрямку ми розпочали 22 лютого 2022, коли росіяни офіційно в'їхали у «народні республіки». Саме тоді безпека погіршилася так, що не можна було далі мовчати.

Ми постачаємо медичний та охоронний матеріал. Вартість товару, який ми відвезли в Україну, становить на цей момент понад пів мільярда чеських крон.

Є одна неприємна тенденція — допомога від донаторів дедалі меншає. Попри це маємо 5463 постійних донаторів, які роблять пожертви саме для України. Бачимо необхідність у зростанні кількості саме постійних донаторів — хоч би вони донатили й невеликі суми.

Гадаю, що все буде добре.

Долучитись до збірки: **urlis.net/wo7rx201**

QR посилання на збірку

Петр ПОЙМАН, Team4Ukraine (T4U):
Наша «Команда для України» була створена фахівцями, які в Україні працюють на різних проектах ще від 2014 року. T4U орієнтується передусім на розвиток громадянського суспільства, професіоналізацію неурядового сектору, обмін інформацією та досвідом між Чеською Республікою та Україною в галузях безпеки, державної адміністрації, підтримку силових структур України, спрямовану на сумісність останніх з операційними стандартами структур Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу. Також команда T4U займається прямою гуманітарною допомогою цивільному населенню, яке потерпає від війни, і не в останню чергу матеріальною та іншою допомогою конкретним підрозділам ЗСУ.

Після лютого 2022 року ми орієнтуємося передусім на допомогу ЗСУ та моніторинг російських воєнних злочинів.

Після 24 лютого 2022 голоси російських пропагандистів у Чехії дещо вщухли. Деякі гравці, які раніше були

прокремлівськими, змінили свої позиції. Та через два роки після повномасштабного вторгнення ми можемо спостерігати повернення деяких прокремлівських наративів і сил. Це зумовлено «втомою від війни», і в деяких країнах це призводить до підтримки політиків, що прокламують прагнення до так званого миру ціною поступок, які б означали зміну міжнародно визнаних кордонів і ліквідацію частини українського суспільства.

Без збільшення постачань військового матеріалу Україні та без відважних політичних рішень можна очікувати, що війна поширюється й до інших європейських країн.

Треба збільшити постачання зброї для України, щоб українці могли атакувати важливі цілі в Москві.

Україномовний сайт T4U:
team4ukraine.eu/ua

ЧИ ЕФЕКТИВНА ТАКТИКА УДАРІВ ПО НАФТОПЕРЕРОБНИХ ЗАВОДАХ У РФ

Західні експерти пишуть про серію атак безпілотників на нафтопереробні заводи у РФ, аналізуючи, чи може ця тактика дати відчутні результати й послабити Росію. Про це повідомляє Голос Америки.

Згідно з інформацією української розвідки, 12 російських нафтопереробних заводів постраждали від ударів українських дронів дальньої дії.

У ніч на 17 березня безпілотники атакували нафтоочисний завод у Слов'янську-на-Кубані, Краснодарі. Також російське Міністерство оборони стверджує, що вночі зазнали атак безпілотників Москва, Бєлгород, Калуга, Орел, Ростов, Ярославль та Курськ

«Загалом дрони СБУ нещодавно успішно атакували 12 нафтопереробних заводів у Росії», — наводить Reuters слова посадовця української розвідки. Ще одне джерело агентства вказало, що до цієї кількості НПЗ не входять заводи, атаковані ГУР.

«Основні російські нафтопереробні заводи щодня зазнають ударів», — твітує викладач економіки американського університету Case Western Reserve.

Атаки впливають на здатність Росії виробляти нафтопродукти.

Згідно з повідомленнями влади російського Краснодарського краю, в ніч на 17 березня нафтопереробний завод у Слов'янську-на-Кубані зазнав удару українськими дронами. Цей завод переважно постачає нафтопродукти на експорт.

У суботу голова Самарської області Росії Дмитро Азаров підтвердив, що в результаті атаки безпілотників два нафтопереробні заводи області постраждали, і нафтопереробна установка на Сизранському НПЗ загорілась. Пожежу згодом вдалось загасити, повідомили в російській владі.

Reuters також наводить повідомлення представників промисловості, що четвертий за величиною в Росії нафтопереробний завод Norsi в Нижньому Новгороді настільки постраждав від обстрілів, що змушений був скоротити виробництво вдвічі.

«Ударом у яблучко в сучасній війні» назвав аналітик Інформаційної служби з нафтових цін компанії Dow Jones Том Колца удар по установці дистиляції нафти. Колца наголошує, що удари по запасах нафтопродуктів, хоч і видовищні, але не такі ефективні. А щодо очищення нафтопродуктів, то Росія не має ефективної системи захисту навколишнього середовища і просто зможе використовувати нафтопродукти з вищим вмістом сірки, а от удари по установках дистиляції є найбільш дієвими. Колца все ж зауважує, що світовий ринок і, зокрема, ціни на бензин у США можуть постраждати, якщо здатність Росії експортувати нафтопродукти буде підірвано.

З ним не погоджується аналітик Німецького інституту міжнародних відносин та безпеки Яніс Клюге, який каже, що атаки на російські нафтопереробні заводи не призведуть до зростання цін у світі, поки триває експорт російської нафти. *«Вплив відчує лише Росія»*, — каже аналітик.

Атаки, як видається, спрямовані на те, щоб зірвати нафтове виробництво в Росії й підірвати її здатність вести війну в Україні, пише Newsweek. Видання також вказує, що напади збіглися в часі з президентськими виборами в Росії, які міжнародна спільнота не вважає ані чесними, ані вільними.

Хоча в Росії на біржі зростають ціни на бензин, до справжнього дефіциту бензину ще далеко, вказує Клюге. В низці твітів він пояснює, що у разі дефіциту необхідні потужності може надати Білорусь.

Водночас Клюге переконаний — напади на нафтові об'єкти є ефективною тактикою, зокрема через те, що ціни на бензин можуть стати політичною проблемою для Путіна. ■ **texty.org.ua**

УМОВИ ПЕРЕГОВОРІВ ПРО ВСТУП ДО ЄС ЗАЛЕЖАТЬ ВІД РЕКОМЕНДАЦІЙ ЄВРОКОМІСІЇ: ЧИ ВИКОНАЛА ЇХ УКРАЇНА

Європейська рада у своєму рішенні щодо переговорів про вступ України до ЄС підтвердила, що юридичні й технічні аспекти цього процесу – так звана переговорна рамка – будуть схвалені тільки після повного виконання всіх рекомендацій Єврокомісії. Про це повідомляє Європейська правда.

У висновках саміту ЄС стосовно України та Молдови йдеться, що «Європейська рада запрошує Раду (ЄС. – Ред.) затвердити відповідні переговорні рамки після того, як будуть здійснені відповідні кроки, викладені у відповідних рекомендаціях Комісії від 8 листопада 2023 року».

Це означає, що до безпосереднього початку переговорів Україна має виконати всі рекомендації Єврокомісії, включно з тими, які вона вказала у листопадовому звіті про розширення.

Україна формально виконала майже всі ці рекомендації – зокрема вдосконалення закону про нацменшини та посилення інституційної спроможності антикорупційних органів; відповідні закони минулого тижня підписав Володимир Зеленський.

Натомість лишилась невиконаною ще одна рекомендація – про врегулювання лобістської діяльності. Відповідний урядовий законопроєкт лише був зареєстрований у парламенті.

Крім того, позитивну оцінку виконання рекомендацій має дати Єврокомісія, і в процесі цієї оцінки можливі додаткові коригування.

У найбільш оптимістичному сценарії «переговорну рамку» для України можуть затвердити навесні 2024 року після того, як лідери ЄС підтвердять виконання Києвом усіх критеріїв ЄК.

Нагадаємо, в четвер голова Європейської ради Шарль Мішель заявив, що лідери ЄС підтримали відкриття переговорів з Україною й Молдовою.

Хоча рішення стосовно Києва тривалий час блокувала Угорщина, її вето вдалось подолати, вмовивши угорського прем'єра Віктора Орбана вийти з кімнати під час голосування й таким чином утриматись.

Утім, Орбан заблокував нові бюджетні видатки ЄС з 50 млрд для України.

Попри це, президент Європейської ради Шарль Мішель впевнений, що Україна все одно отримає гроші.

«У нас є інструменти для того, щоби гарантувати, що Україна може розраховувати на нашу підтримку, є сильна політична воля 26 лідерів ухвалити цей "мегапакет". І це – сигнал, який ми хочемо надіслати Україні», – заявив він.

Він наголосив, що пакет не відхилений, а відкладений: лідери домовилися про позачерговий саміт, що буде присвячений цьому питанню. За даними ЗМІ, йдеться про саміт вже на початку січня. ■

texty.org.ua

ЯКІ УМОВИ ВИСУВАЛА РОСІЯ НА ПЕРЕГОВОРАХ ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ У 2022 РОЦІ

Президент Росії Володимир Путін останніми тижнями публічно натякнув, що буде відкритий до переговорів про припинення війни в Україні на умовах Москви. Контури угоди, якої, ймовірно, хоче російський лідер, можна побачити в проєкті мирного договору, розробленому російськими та українськими делегаціями у квітні 2022 року.

Документ, датований 15 квітня 2022 року, описує, як учасники переговорів з обох сторін прагнули припинити бойові дії, погодившись перетворити Україну на "постійно нейтральну державу, яка не бере участі у військових блоках", позбавивши її можливості відновлювати свою армію за підтримки Заходу і залишивши Крим під де-факто російським контролем.

«Зрештою, жодних домовленостей досягнуто не було. Масштаби російських воєнних злочинів в Україні стали очевидними, військові успіхи України покращилися, а Захід надав зброю, щоб підтримати Київ. Сьогодні Україна заявляє, що не розпочне мирних переговорів, поки Росія не виведе війська з її території. Два роки конфлікту загартували українську громадську думку проти будь-якої мирної угоди, а президент України Володимир Зеленський попередив, що будь-яке припинення бойових дій просто дозволить Росії переозброїтися і краще атакувати Україну в майбутньому. Аналітики кажуть, що воєнна перемога кожної зі сторін виглядає дедалі більш недосяжною», — пише WSJ.

Видання зазначає, що мирна угода 2022 року слугує нагадуванням про великі поступки, на які Росія може спробувати змусити Україну піти, якщо військова підтримка Заходу вичерпається, а Росія отримає значні територіальні здобутки.

У проєкті угоди йдеться про те, що Україні, попри можливість вступу до ЄС, не буде дозволено вступати у військові союзи, такі як НАТО. На українську землю не допускатиметься іноземна зброя. Збройні сили України будуть скорочені до певного розміру. Росія прагнула обмежити все — від чисельності військ і танків до максимальної дальності стрільби українських ракет.

Кримський півострів, уже окупований Росією, залишався б під впливом Москви й не вважався б нейтральним. Москва також наполягала на тому, щоб російська мова функціонувала нарівні з українською в органах влади та судах — пункт, на який Київ, згідно з проєктом документа, не погодився.

Майбутнє Сходу України, гібридно захопленого Росією у 2014 році, не було включено до проєкту, залишивши це питання на розгляд Путіна та Зеленського під час особистих переговорів. Ця зустріч так і не відбулася.

Договір мав бути гарантований іноземними державами, серед яких у документі перераховані США, Велика Британія, Китай, Франція та Росія. На ці країни було покладено обов'язок захищати нейтралітет України в разі порушення договору. Але поки договір буде чинним, країни-гаранти будуть зобов'язані "припинити міжнародні договори та угоди, несумісні з постійним нейтралітетом України", включно з будь-якими обіцянками двосторонньої військової допомоги. Міжнародні гарантії безпеки не поширюватимуться на Крим і Севастополь.

Проєкт договору з Україною передбачав заборону іноземної зброї, "в тому числі ракетної зброї будь-якого типу, збройних сил і формувань". Москва хотіла, щоб чисельність Збройних сил України не перевищувала 85 000 військовослужбовців, 342 танки і 519 артилерійських систем. Згідно з документом, українська сторона на переговорах вимагала 250 000 військовослужбовців, 800 танків і 1 900 артилерійських установок. Росія хотіла, щоб дальність польоту українських ракет була обмежена 40 кілометрами.

Інші питання залишалися невирішеними, зокрема, що станеться, якщо Україна зазнає нападу. Росія хотіла, щоб усі держави-гаранти домовилися про відповідь, а це означало, що уніфікована відповідь була б малоймовірною, якби Росія сама була агресором. У разі нападу на Україну українські учасники переговорів хотіли, щоб її повітряний простір був закритий, що вимагало б від держав-гарантів забезпечення безпольотної зони й надання зброї з боку гарантів, що не було схвалено Росією.

Росія хотіла додати Білорусь як гаранта, Україна — Туреччину. Українські учасники переговорів виділили курсивом текст, який свідчить про те, що вони відмовляються обговорювати російський пункт, який вимагає від Києва відкликати претензії на юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, який переслідує воєнні злочини. Вони також не ратифікували пункт про скасування всіх взаємних санкцій.

Переговори продовжувалися — навіть через Zoom — але врешті-решт припинилися в червні 2022 року. ■

texty.org.ua

«СПІЛКА ЦЕНТР»: ГОЛОВНЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ ЦЕ ЄДНІСТЬ І ДОВІРА

За досить короткий час герої нашого інтерв'ю стали помітним явищем у середовищі української громади Чехії, зокрема й завдяки їхньому цікавому подкасту, присвяченому актуальним темам і проблемам, що існують серед українців тут у Чехії. Наша редакція вирішила поцікавитися, чим живе та над чим працює одна із сучасних українських просвітницьких ініціатив Праги «Спілка Центр». Сьогодні спілкуємося з головою й співзасновником культурного центру «Спілка Центру» Кирилом Безруковим та співзасновницею Каріною Армлос.

Розмову провели й записали: Тетяна ПИЛИПЧУК та Олег БАЛАНДА

– Коли виникла ваша організація? Чим вона займається?

Кирило: Наша організація виникла у 2023 році. Вона займається, по-перше, просуванням української культури в Чехії, по-друге, взаємоінтеграцією українців та чехів. Тобто ми сприяємо тому, щоби чехи відкривали для себе українську культуру й навпаки — задля налагодження діалогу між спільнотами та зменшення градуса напруженості, який може виникати й чим можуть користатися наші опоненти. Маю на увазі інші рухи, які не зацікавлені, наприклад, у підтримці України Чехією.

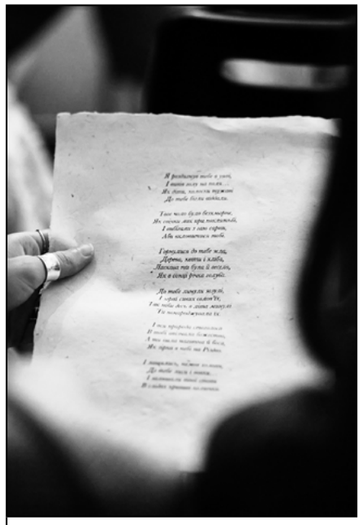
— Ви почали цим займатися саме з 2023-го, чи це існувало ще до 2023-го, але в іншій формі?

Каріна: Наша ініціатива виникла давно, ідея того, що треба просувати українське. Ми тут уже 8 років і розуміли, що раніше дуже важко було знайти якийсь український проєкт. Зазвичай це був російський проєкт, у який інтегрувалися українці. Принаймні в нашій бульбашці. Ми зі Сходу, із Запоріжжя, були російськомовними, тому до нас так притягувалося воно.

Я заснувала український книжковий клуб у 2020 році. Ми запрошуємо різних українських літераторів, проводимо поетичні читання тощо. Коли почалася війна, виникла потреба робити це ще більше, робити це разом. Я розказала своєму чоловіку, він порадив організацію БОРД. Це спільнота українських підприємців. Вони подали ідеї, як можна це зробити краще, адже головною ціллю нашої ініціативи була самоокупність. Наші заходи вимагають додаткових витрат, як то видатки на оренду, чи, на прикладі вечорів поезії, ми повинні платити акторам. Тобто все одно є якісь видатки, які ми не хочемо кожного разу покривати, залучаючи меценатів.

Каріна Армлос, Кирило Безруков, Святослав Каліщук – співзасновники Spilka Centrum

Вечір поезії шістдесятників

Вірші у виконанні професійних акторів та усіх охочих. Фото: А. Філенко @afilonenko.photo

Ми хотіли, щоб це був такий обмін: глядачі прийшли, внесли свою невелику суму, а ми таким чином створили івент. І ось це почалося ще до 2023-го, активізувалося після повномасштабного вторгнення.

— Розкажіть про ваші найбільш масштабні проєкти.

Кирило: Перший проєкт, який ми почали робити регулярно, на який до нас приходило найбільше людей – це, мабуть, «Вечори української поезії», де були залучені актори-любителі, початківці або професіонали, українці, й вони зачитували на публіку, декламували вірші видатних сучасних поетів. На ці заходи могло прийти до 100 людей. І наразі це наш наймасштабніший проєкт. І ми тримаємо це як формат: кожні два місяці ми проводимо «Вечори поезії». Зал нам дозволяє помістити до 110 людей. Так само і з презентаціями книг: до нас вже встигли приїхати Ірена Карпа з книгою «Тільки нікому про це не кажи» і Євгенія Кузнєцова з книгою «Драбина».

— Що конкретно спонукало вас почати займатися розбудовою української громади?

Кирило: Зі свого боку можу сказати, що нас спонукало, мабуть, те, що нашу культуру багато десятиліть або навіть століть знищували, і про багато наших культурних здобутків ми не знаємо. Я, наприклад, як українець, який більшість свого життя був російськомовним, жив у зросійщеній бульбашці, дуже багато не знав, а потім, коли випадково почав відкривати для себе українську культуру, зокрема літераторів, поетів, публічних діячів, то вона виявилася дуже цікавою, й мене обурило те, що я про неї майже нічого не знаю. А ще більше це бажання підбурило повномасштабне вторгнення росії, коли нам чітко сказали, що нас не існує, що нас треба знищити. І це, навпаки, викликало протидію, бажання ще більше дізнаватися й популяризувати ці знання серед українців тут, тому що багато українців цього також не знають.

Каріна: Хочу додати від себе, мені ще не подобається, як у діаспорі презентована українська культура у формі «шароварщини», тому дуже важливо було ввести сучасність у погляд на Україну, бо такою спотвореною формою, як «шароварщина», ми не зацікавимо ані себе самих, ані сучасне покоління, ані іноземців. Треба показувати, як розвивається наша культура, і що вона дійсно варта уваги.

> *Я, наприклад, як українець, який більшість свого життя був російськомовним, жив у зросійщеній бульбашці, дуже багато не знав, а потім, коли випадково почав відкривати для себе українську культуру, зокрема літераторів, поетів, публічних діячів, то вона виявилася дуже цікавою, й мене обурило те, що я про неї майже нічого не знаю.*

Кирило: Цілого життя не вистачить, щоб відкрити й осягнути всю глибину української культури. Зараз відбувається процес деколонізації, коли ми маємо відновлювати наше коріння, дізнаватися про себе, хто ми такі є, й маємо відсіювати ті наративи, які нам навіювали наші колонізатори. І цим ми займаємося на нашому локальному рівні тут. У першу чергу для того, щоб люди не забували, що вони українці, щоб вони розуміли, хто такі українці, що їхня держава потребує їхньої допомоги тут, їхньої адвокації, й щоб вони долучалися до цієї допомоги.

— Я знаю, що ви ведете YouTube-канал «Спілка». Чи можете розповісти трішки про цей проєкт?

Кирило: Так. У нас ще є подкаст, який ми записуємо. Наразі він виходить українською мовою, для того, щоб полегшити українцям розуміння чеського життя, чеських традицій, чеських особливостей, як усе тут узвичаєне, як улаштовані медичне страхування, система освіти, які тут існують українські організації. Один із наших перших випусків розповідав про українське бістро The Borscht. Також ми плануємо зробити такий самий подкаст, тільки чеською мовою, з чеськими гостями, щоб між українцями й чехами відбувався цей діалог із проговоренням болючих та гострих тем, на яких зараз спекулює багато хто.

І ще ми створили інтерактивну гру «Ти шо, найрозумніший?» - розважальну командну вікторину. Це всесвітньо відомий формат, який ми адаптували під українські реалії. І вже будемо проводити четверту гру. Це класний формат, він дуже подобається людям. Там можна й дізнатися багато цікавого, й посміятися, відчути азарт, зробити багато корисного. На одній із наших перших ігор ми зібрали, наприклад, на допомогу одній із волонтерських організацій. Тобто учасники прийшли, задонатили, ми змогли допомогти й зарядитися позитивними емоціями. Це новий формат, але бачимо, що він гарно «заходить» нашій аудиторії.

> *...Одними з головних засад, на яких ґрунтується наша здатність опиратися й перемагати, є єдність і довіра.*

Каріна: У грі ми маємо український контекст. Відповідаючи на питання, люди дізнаються цікаві факти про видатних чи мало відомих українців. Ми розкопуємо про них цікаві факти, і люди часто наголошують на тому, що саме в цьому є унікальність нашої гри.

Кирило: Так, це ідеальний формат. По-перше, через запитання, які ставимо командам, можемо розповісти багато фактів про українців. Наприклад, один із французів, який довго проживав в Україні, потім приїхав до себе на батьківщину до Франції й сказав, що не буде відмовлятися від українського громадянства, тому що ним пишається. Це був Серж Лифар. Він був хореографом.

Каріна: Ми зробили таку систему, що бали команди отримують або за правильну відповідь, або за смішну. Ну й через це багато людей намагаються пожартувати. Це справді весело. А по-друге, ми допомагаємо людям знайомитися. До нас звертаються люди, охочі пограти, але без команди. І з таких формуємо нову команду. Це здебільшого люди, котрі шукають українську громаду, й на наших іграх вони можуть реалізувати це сповна.

Кирило: Дехто каже, наприклад: «Ви так мене зарядили». Тобто це максимально позитивний івент, і люди почувають себе піднесено після цього. Вони пишаються тим, що вони українці, мають більше енергії далі боротися. Я дуже пишаюся цим проєктом, цим форматом. Тож усім раджу.

— Як часто ви проводите цю гру? Де можна вас знайти?

Каріна: Гру в Quiz намагаємося робити раз на місяць. Маємо тільки інстаграм. Фейсбук не дуже розвиваємо.

Кирило: Щодо майбутнього, вже ведемо комунікацію з іншими організаціями в Чехії стосовно того, що ми готові їх навчати, як проводити такі ж формати, тому що ми бачимо, як цей формат єднає та наскільки позитивним він є. Можливо навіть у майбутньому будемо проводити всенародні чеські ігри (сміється. – Ред.), коли будуть якісь чемпіонати, коли команда з іншого міста чи, можливо, країни Європи буде приїжджати до нас брати участь. Або ми будемо до них їздити.

— Які для вас пріоритетні напрямки роботи в українській громаді?

Кирило: У нас багато напрямків. Але в цілому наш напрямок — це розвиток української культури за кордоном. І об'єднання нашої громади за кордоном через культурні події.

Каріна: Ми прагнемо до більш щільної взаємодії з чеською громадою. Зараз це ж усе-таки волонтерський проєкт, і нам вистачає часу лише на проєкти для об'єднання українців. А надалі дуже важливо, щоб ми робили спільні проєкти з чехами.

Кирило: Так, ми вже маємо ідеї комунікації, інтеграції з чехами. Тому будемо працювати в цьому напрямку.

Інтелектуально-розважальна гра «Ти шо, найрозумніший?» – весела вікторина, в якій команди учасників змагаються між собою, відповідаючи на запитання ведучого

Ті, хто нададуть максимальну кількість правильних відповідей – переможуть

Випуск YouTube-подкасту "Spilka" з українським істориком, офіцером 3-ї окремої штурмової бригади Олександром Алфьоровим. Більше на: youtube.com/@SpilkaCentrum

— Чудово, це дуже важлива робота. І ще трохи більш загальних запитань. Ваші враження щодо поточних процесів в Україні зараз?

Кирило: Я думаю, що до нас зараз приходить усвідомлення того, що це надовго. Але це не означає, що нам треба здаватися. Навпаки, вірю й упевнений, що ми переможемо. Просто перемога не буде такою легкою, як нам здається. Я думаю, що все до неї йде, але нам ще доведеться пройти через дуже багато випробувань.

— Що можна покращити у функціонуванні нашої спільноти в Чехії?

Кирило: Для мене зараз стало очевидним, що одними з головних засад, на яких ґрунтується наша здатність опиратися й перемагати, є єдність і довіра. І єдине, що я можу від себе побажати, щоб організації не соромилися пропонувати колаборації іншим організаціям, щоб ми всі об'єднувалися, координували наші зусилля, щоб це виходило на більш стратегічний рівень. Зараз у нас є багато організацій, кожен сам по собі щось робить на своєму напрямку, але координації як такої немає. І мені б хотілося надалі сприяти тому, щоб українські організації об'єднувалися, частіше комунікували між собою й обговорювали, що є зараз пріоритетним, важливим, хто який напрямок може закрити тощо.

Каріна: І зараз це відбувається. Зокрема, наша «Спілка Центру», «Празький Майдан», «Голос України», вони надають нам приміщення, коли це потрібно, ми поширюємо їхні івенти.

Кирило: Я маю на увазі, що нам просто потрібна якісніша комунікація й більше довіри. Тому що інколи буває таке, що хтось уже щось робить і не хоче, щоб його чіпали. А краще б було більше бажання поділитися своїм досвідом, когось навчити або застерегти. Це зробить усіх нас тільки сильнішими.

Каріна: Щодо української громади, хочу побажати всім, щоб люди були активніші. Я розумію, що у когось важка робота, хтось утомлюється. Але нам треба продовжувати виходити на мітинги, нам треба продовжувати вести адвокацію України, так звану кухонну адвокацію. Треба продовжувати, бо це те, чим ми повинні платити за наш спокій, за те, що ми тут без війни. Це суть нашої частини роботи тут.

— Чи маєте якесь «глобальне» побажання українцям?

Кирило: По-перше, хочу всім українцям сказати, що вони молодці. Всі ми. Нам є за що себе похвалити. Тобто ми можемо завжди шукати, що нам треба ще покращити. Це однозначно. І в будь-якій спільноті завжди є куди розвиватися. Але в цілому я хочу, по-перше, нас похвалити, тому що ті люди, які мали змогу, вони організувалися тут на волонтерських засадах. Вони кооперуються, щось роблять. Вони горять справою, вони вірять у перемогу. Це супер. Ці українці, які приїхали сюди після 24 лютого 2022 року, вони також молодці, тому що вони змогли організувати своє життя. Вони вижили, знайшли прихисток, впоралися з цим. Це дуже складно. Я навіть не можу цього собі уявити. А крім цього, просто хочу побажати нам такого ж самого натхнення й завжди пам'ятати, що кожен з нас є амбасадором України за кордоном. І безпосередньо від дій кожного з нас залежить сприйняття України іноземцями й, зокрема, чехами. І чим активнішими ми будемо, свідомішими й відповідальнішими, тим кращою буде допомога Україні, в нашому випадку, від чеського уряду, і тим сильніше це буде наближати нашу перемогу.

Каріна: Я б побажала українцям відчувати себе рівними тут у Чехії. Мені чудово відомі ці відчуття, коли ти переїхав, не знаєш мови, і як все працює в новій країні. Може здаватися, що якість роботи для тебе недосяжні, що ти нічого не доб'єшся. Але варто пробувати, вчити мову і робити свої маленькі кроки до цілі. На моєму прикладі, можу сказати, що мені вдалося знайти чеського видавця, який зацікавився моєю книгою, вони самі її переклали й видали. Тепер книга **«Nová v měste»** стоїть майже в кожному книжковому магазині Чехії. Продовжуйте вірити в себе. ■

– Дякую вам за те, що робите. Бажаємо вам і надалі сил, натхнення та наснаги у вашій діяльності.

Spilka Centrum na Facebook

Слідкувати за подіями

ВИБОРЧІ КАМПАНІЇ ТА ДИСКУСІЙНІ КЛУБИ.

ЯК УРОКИ ІСТОРІЇ В АВСТРІЇ ВИХОВУЮТЬ ГРОМАДЯНИНА

Написати листа прем'єр-міністру, організувати власну виборчу кампанію, відстояти свою думку на дебатах — такі завдання дають австрійським школярам на уроках історії. Головна мета цього предмета — підготувати активних членів суспільства. Тож оцінюють передусім не знання дат, а те, наскільки активно дитина поводиться на уроках.

Матеріал: Texty.org.ua

Про це розповіла журналістка, юристка Оксана Ставру, яка багато років мешкає у Відні. Вона написала книжку про війну в Україні, яку Міністерство освіти Австрії рекомендувало для використання вчителями. Тож ми поговорили й про те, наскільки сильні російські наративи в шкільній історичній програмі.

Оксана Ставру написала німецькою книжку про напад Росії на Україну й тепер популяризує її серед австрійських учителів

Пані Оксана не з чуток знає про освіту в Австрії, адже спілкується з багатьма тамтешніми освітянами та науковцями й має двох доньок, які навчаються у віденських гімназіях. Експертка детально розповіла, як тут викладають історію.

Три предмети в одному

Учні початкової школи історію як окрему дисципліну ще не вивчають. Є предмет на кшталт українського «Я пізнаю/досліджую світ», програма якого охоплює трохи історії, біології, географії, фізики та хімії.

Повноцінне вивчення історії починається вже в п'ятому або шостому класі, на другому рівні шкільної освіти, коли одні діти йдуть вчитися до середньої школи, інші, які мали хороші оцінки в початкових класах, — до гімназії. Гімназійна освіта передбачає ґрунтовніший підхід до вивчення всіх предметів, зокрема й історії. Це квиток для вступу до університету.

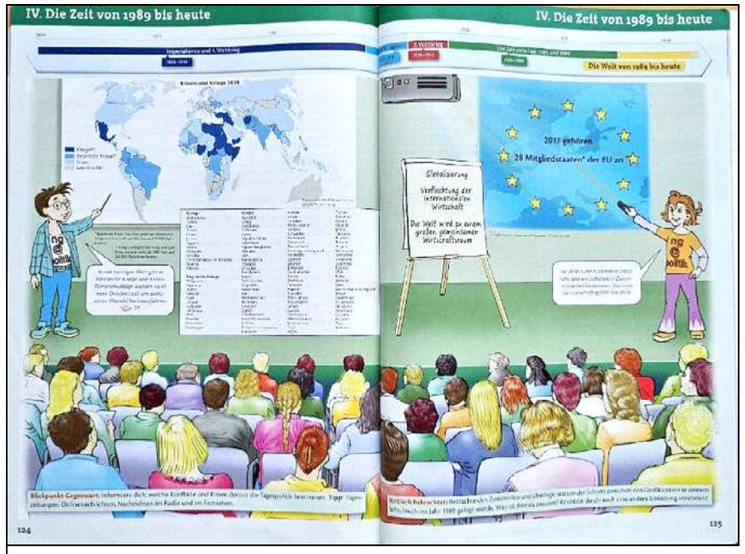
Цікаво, що в австрійських школах не вивчають окремо світову історію й історію Австрії. Є один предмет, який називається «Історія, суспільствознавство та політична освіта». І в ньому історія Австрії інтегрована в різні періоди історії, за винятком тих випадків, коли йдеться зовсім про інші країни чи події, які Австрії взагалі не стосуються. Наприклад, коли в темі «Історія давніх поселень» окремим розділом згадано, що давні римські поселення були й на території сучасної Австрії.

Менше тексту, більше картинок

Учні австрійських шкіл мають дуже гарні кольорові підручники. І не тільки з історії. Там багато зображень, таблиць, інфографіки та інших графічних елементів, які допомагають учителю максимально цікаво подати предмет, не витрачаючи багато часу на пошук додаткових матеріалів.

Тексти переважно короткі. На думку австрійських учителів, краще зрозумілий текст на один абзац, але такий, який дитина точно запам'ятає, ніж три сторінки інформації, яка не затримається надовго в голові.

В арсеналі вчителів історії різні підручники. Вони можуть бути різного авторства, формату. Наприклад, одні складаються з двох частин: інформативної та практичної, де учні виконують завдання. В інших практика йде одразу після теорії. Вчитель сам обирає, з чим йому краще працювати.

Сторінки австрійського підручника

Абсолютно всі підручники проходять апробацію Міністерства освіти, перш ніж отримати дозвіл на використання у школі. Вони мають бути підготовлені на основі навчальної програми — це трактат на 700 сторінок, знову ж таки затверджений Міністерством освіти для всіх предметів.

Вміння ставити запитання

Завдання програми — не лише ознайомити учнів з історичними періодами, подіями, а й розвинути певні компетентності та навички. Наприклад, діти мають навчитися ставити запитання. Це називається «компетентність історичного запитання».

Далі йде «навичка методів вивчення історії»: як вивчати історію — через дослідження історичних джерел, спілкування з очевидцями, перегляд фото тощо. Також учні опановують навичку історичної орієнтації та експертизи. З одного боку, дитина повинна орієнтуватися в тому, що й коли відбувалося, знати факти, а з другого — має розуміти, як це все взаємопов'язано, як одні події впливають на інші.

Також на уроках історії діти обов'язково розвивають навички політичного судження. Аналізують політичні, суспільні події, процеси, проблеми, конфлікти та способи їх вирішення. При цьому використовують різні методи аналізу, інтерпретації інформації та джерела: графіки, тексти, фото й відео минулого та сьогодення. Завдання цього предмета значно ширші, ніж просто подати факти й навчити дітей відтворювати інформацію. Головне завдання — підготувати активних членів суспільства, які розуміють важливість демократії та правової держави.

Виборча кампанія та дискусійний клуб

В австрійських школах застосовують хронологічний підхід до вивчення історії. Так, з шостого по восьмий клас діти вчать історію від давнини до сьогодення. У старших класах іде повтор — знову вчать історію з давніх часів до сучасних днів. Але інформація вже адаптована для учнів старшого віку. Такий підхід гарантує ґрунтовне вивчення та закріплення вивченого матеріалу.

Викладання, коли вчитель стоїть біля дошки, а учні за ним записують, є, але воно вважається неоптимальним. Вчителі на уроках намагаються використовувати різні методи навчання (і цього їх вчать у педагогічних закладах вищої освіти). Наприклад, можуть запропонувати розробити виборчу кампанію або організувати дискусійний клуб, коли діти розбиваються на групи, кожна з яких має аргументовано відстояти свою думку. Загалом дітей ще з початкової школи заохочують публічно виступати. Наприклад, дають завдання підготувати реферат чи плакат і презентувати його в класі.

Варто зауважити, що вчителю не потрібно весь час «вигадувати велосипед», щоб урізноманітнити завдання. Багато цікавих завдань можна знайти в підручниках.

Наприклад, у розділі, присвяченому розвитку навичок політичної діяльності, може бути опис бундесканцлера (прем'єр-міністра) та його функцій. Завдання для учнів — написати йому листа зі своїми пропозиціями, скажімо, щодо поліпшення ситуації в країні.

У розділі, присвяченому розвитку навички аналізу джерел, подано листівку часів Другої світової війни, де негативно зображені євреї. Завдання для учнів — проаналізувати, за допомогою яких засобів вдається зобразити цих людей у негативному світлі, для чого це робиться, де можуть використовуватися такі листівки.

Чи обговорюють на уроках історії те, як історичні події впливають на сучасність? Передусім це залежить від самого вчителя. Є активні вчителі, які не бояться порушувати гострі питання, а є й такі, звісно, які намагаються від них дистанціюватися.

Міждисциплінарні теми

Ще один важливий момент: у навчальній програмі австрійської школи є міждисциплінарні теми, які потрібно враховувати під час викладання всіх предметів. Загалом їх 13. Це, наприклад, освітня, професійна та життєва орієнтація, підприємницька діяльність, здоров'я, основи інформатики, медіаосвіта, політична освіта, гендерна педагогіка, статеве виховання тощо.

Це теми, які в школі треба пройти, але окремі години на них не виділяють. Тож учителі мають інтегрувати їх у викладання свого предмета. Наприклад, тема підприємницької діяльності може легко розкриватися на уроках математики. Політична освіта — на уроках історії. А вчитель географії може торкатися на своєму уроці теми війни в Україні, розповідаючи про те, де ми є, які території окуповані тощо. Отже, вчитель будь-якого предмета

> *Багато цікавих завдань можна знайти в підручниках*

може говорити з учнями на суспільно важливі теми.

Як подають інформацію про війну в Україні?

Це залежить від особистості вчителя, від того, яку він отримав інформацію. Хтось уникає говорити про це, хтось виступає за мир, мовляв, перестаньмо стріляти, хтось не боїться висловлюватися прямо.

Але важливо розуміти: в Австрії на уроках історії не дають оцінки сучасним подіям. Про них розповідають, їх аналізують, намагаючись дослухатися до двох сторін конфлікту, тоді як щодо подій минулого, звісно, вже є певні чіткі морально-правові оцінки.

І в цих межах, із дотриманням норм демократичного та правового суспільства подаються різні теми. Може бути дискусія, можуть висвітлюватися протилежні погляди, але все одно викладання здійснюється в певних межах. Наприклад, не можна казати, що «вони це заслужили, так їм і треба».

> *...в Австрії на уроках історії не дають оцінки сучасним подіям. Про них розповідають, їх аналізують, намагаючись дослухатися до двох сторін конфлікту, тоді як щодо подій минулого, звісно, вже є певні чіткі морально-правові оцінки.*

Головне — активність

В Австрії, як і в багатьох інших країнах Європи, п'ятибальна система оцінювання. Найкраща оцінка — одиниця, найгірша — п'ятірка. Насамперед тут оцінюють активність дитини. Учень за власною ініціативою має підіймати руку й брати участь у тому, що відбувається на уроках. І це стосується не тільки історії, а й інших предметів.

Знання в австрійських школах перевіряють за допомогою контрольних, рефератів і тестів. Письмові роботи важливі, але не визначальні. Якщо контрольна, наприклад, написана на трійку, а на решті уроків дитина отримувала одиничні та двійки, то вона все одно матиме високу оцінку.

Якщо вибір стоїть між двома оцінками, то дитині дають змогу поліпшити результат: вона має підготувати виступ, пройти невеликий тест.

Росієцентричність

Якщо говорити об'єктивно, історія Росії справді відігравала значну роль у світовій історії. Це, скажімо, і наполеонівські війни, і Перша та Друга світові війни. Тож без цього викладання історії було б неповним.

Водночас навчальна програма з історії в Австрії не містить інформації про колоніальну політику Росії щодо інших народів. Питання імперіалізму, колоній, колоніальних воєн ґрунтовно розглядається в підручниках історії на основі європейського імперіалізму Данії, Великої Британії, Франції.

А от Росія позиціонується як країна антиімперіалізму. Але ж це зовсім не так. Абсолютно не висвітлюються її загарбницькі війни, страждання підкорених народів, їхня визвольна боротьба. У результаті в австрійців сформувалося викривлене бачення Росії.

Водночас більшість австрійських освітян не вважає, що викладання історії росієцентричне. Вони впевнені, що інформація подається об'єктивно. Це через те, що бракує знань. Як наслідок — інтереси Росії можуть ставитися вище, ніж інтереси України (до війни наша країна для багатьох австрійців була просто терра інкогніта). Наприклад, і досі звучать наративи про те, що Росія дбала про свою безпеку, коли нападала на Україну.

Що має змінитися, щоб виправити спотворене бачення Росії?

У підручниках мають бути чітко описані імперіалістичне колоніальне минуле та сьогодення Росії. Потрібно відрізняти Росію і Російську імперію, Росію і Радянський Союз (до речі, Австрія чи не єдина країна, домовленостей із якою Радянський Союз дотримався, коли вивів свої війська з її території в обмін на заявлений нейтралітет). Водночас мають бути згадані країни, які постраждали від росії та Росії, наслідки війни, життя під окупацією тощо.

> *...Росія позиціонується як країна антиімперіалізму. Але ж це зовсім не так. Абсолютно не висвітлюються її загарбницькі війни, страждання підкорених народів. У результаті в австрійців сформувалося викривлене бачення Росії.*

Тобто це максимально сконцентрована інформація про війну в Україні, яка зекономить час учителю, і йому не потрібно буде самостійно глибоко пірнати в тему, щоб скласти свою думку. ■

У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ ЗРОСТАЄ СВІТОГЛЯДНА ПРІРВА МІЖ МОЛОДИМИ ЧОЛОВІКАМИ ТА ЖІНКАМИ

Британський журнал The Economist відзначає тенденцію: у так званому багатому світі зростає світоглядна прірва між молодими чоловіками й жінками. Видання спирається на дані опитувань, проведених у понад 20 розвинених країнах.

Ці дані показують, що якщо два десятиліття тому різниця між часткою чоловіків і жінок у віці 18-29 років, які називали себе лібералами, а не консерваторами, була незначною, то зараз цей розрив зріс до 25 відсоткових пунктів.

Молоді чоловіки також здаються більш антифеміністичними, ніж чоловіки старшого віку, що суперечить тенденції, згідно з якою кожне покоління є більш ліберальним, ніж його попередники.

Опитування, проведені у 27 європейських країнах, показали, що чоловіки до 30 років частіше, ніж ті, кому за 65, погоджуються з тим, що "просування прав жінок і дівчат зайшло надто далеко, оскільки загрожує можливостям чоловіків і хлопців". Подібні результати можна знайти у Великій Британії, Південній Кореї та Китаї. Молоді жінки були більш схильні вважати протилежне.

«Зрозуміти, що відбувається, непросто. Варто почати з того, що молоді жінки стрімко випереджають своїх однолітків-чоловіків в академічному плані. В Євросоюзі 46% з них здобувають наукові ступені порівняно з 35% молодих чоловіків, і цей розрив подвоївся з 2002 року. Одним з наслідків цього є те, що молоді жінки частіше, ніж чоловіки, проводять своє раннє доросле життя в коконі університетського лібералізму. Тим часом хлопців більше, ніж дівчат, у нижній частині шкільної шкали. У багатих країнах 28% з них не можуть навчитися читати на базовому рівні. Це стосується лише 18% дівчат», — пише The Economist.

Однією важливою зміною є те, що в різних країнах розвиненого світу було досягнуто значного прогресу у зменшенні бар'єрів, які заважають жінкам будувати успішну кар'єру.

«Чоловіки з вищою освітою також продовжують процвітати — часто як одна з половинок гетеросексуальної пари з подвійним високим доходом. Багато чоловіків вітають цей прогрес і вимагають більшого. Однак ті з їхніх менш освічених побратимів, які борються за робоче місце і ринок знайомств, частіше обурюються і звинувачують жінок у втраті свого відносного статусу. А молоді жінки загалом радіють прогресу, але гостро усвідомлюють, що реальні загрози й несправедливість залишаються — від насильства з боку чоловіків до складнощів поєднання кар'єри та догляду за дітьми», — йдеться у статті.

The Economist пише, що молоді жінки здебільшого голосують за ліві ліберальні партії. Розгніваних молодих чоловіків, яких ці партії іноді відкидають як токсично маскулінних, спритно переманюють політики правого й ультраправого спрямування.

Наприклад, у Південній Кореї їхня підтримка допомогла відверто антифеміністичному президенту прийти до влади. В США результати опитувань непевні, але деякі соціологи вважають, що молоді люди розчаровуються в демократах. В Європі, де багато країн пропонують калейдоскоп політичного вибору, голоси молодих чоловіків сприяли піднесенню ультраправих популістів, таких як партії АдН у Німеччині, «Конфедерація» в Польщі та Chega («Досить»),, яка здобула перемогу на виборах у Португалії 10 березня.

Британський тижневик підсумовує, що немає простого рішення для будь-якої з цих проблем. Але потрібно робити більше, щоб допомогти хлопчикам, які відстають у навчанні, досягти кращих результатів. ■

ЗДОРОВ'Я

ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ

Турбота про здоров'я ненароджених починається з рішень, які ми приймаємо сьогодні. Відмова від алкоголю – перший крок до майбутнього щасливого життя

Текст: Оксана Буц, тренер-медіатор ініціативи на основі методичного мануалу "Вживання алкоголю під час вагітності та його наслідки"

Алкоголь – це потенційний підступний ворог для кожної вагітної жінки та її майбутньої дитини. Вживання алкоголю вагітними жінками негативно впливає на здоров'я як матері, так і плода. Ризики для здоров'я значно перевищують тимчасове задоволення. Навіть помірне споживання алкоголю під час вагітності може спричинити негативні наслідки для розвитку дитини, оскільки організм матері нездатний повністю метаболізувати алкоголь. Він негативно впливає на головний мозок, серцево-судинну й нервову системи, інші органи, що проявляється в різних вадах розвитку. Перебіг вагітності має вирішальне значення для здоров'я матері та її ненародженої дитини. Споживання алкоголю в цей період може стати витоком проблем, що матиме серйозні наслідки для матері й дитини. Йдеться, зокрема, про порушення, пов'язані з фетальним алкогольним синдромом (FASD).

FASD – це сукупність розладів, які проявляються після народження дитини, як наслідок вживання алкоголю вагітною жінкою. За оцінками, щорічно в Чехії народжується понад 3 000 дітей, які страждають від наслідків FASD протягом усього життя.

Порушення, які може викликати алкоголь, залежать не тільки від кількості випитого, але й від тривалості його вживання. Вживання алкоголю під час вагітності також може спричинити проблеми під час пологів. Немає значення, чи це епізодичне вживання великих доз алкоголю, чи щоденне вживання невеликих доз. Навіть одноразове вживання великої кількості алкоголю (йдеться про кілька напоїв поспіль) може бути шкідливим для майбутньої дитини. Якщо жінка негайно припинить пити під час вагітності, це значно знизить ризик впливу алкоголю на дитину.

Спектр ускладнень, пов'язаних з FASD, включає фізичні, психічні та поведінкові розлади. У дітей з FASD проявляються різні вади серця, проблеми з ендокринною системою, аномалії кісток лицьової частини черепа, інші фізичні відхилення. Часто виникають проблеми з набуттям навичок мовлення, соціальної взаємодії, навчання.

> *Щорічно в Чехії народжується понад **3 000** дітей, які страждають від наслідків FASD протягом усього життя*

Чи існують безпечні алкогольні напої?

Відповідь – ні. Всі напої, що містять алкоголь, можуть зашкодити майбутній дитині. Також немає періоду під час вагітності, коли вживати алкоголь безпечно.

Вживання алкоголю під час вагітності шкідливо впливає не лише на майбутню дитину, але й на саму матір. Наприклад, воно підвищує ризик післяпологової кровотечі, оскільки погіршується здатність крові згортатися, що призводить до крововтрати. Іншою загрозою є викидень, особливо в першому триместрі вагітності. Також таке вживання збільшує ризик передчасних пологів.

Вплив алкоголю на організм жінки вивчений більш-менш добре. А от дія на чоловіків досліджена значно менше. Однак, вживання алкоголю батьком може впливати на процеси запліднення та вагітності. Алкоголь потрапляє в кров, а з нею до судин яєчок, де негативно впливає на кількість і рухливість сперматозоїдів, що, своєю чергою, негативно впливає і запліднення яйцеклітини. Зловживання алкоголем в підлітковому віці може назавжди змінити ДНК сперми чоловіка. Навіть якщо чоловік припинив його споживати, сперма залишається неповноцінною.

Під час грудного вигодовування вживання алкоголю теж негативно впливає на стан здоров'я як матері, так і дитини. Алкоголь потрапляє до організму немовляти з грудним молоком і призводить до виникнення нудоти, дратівливості, порушення сну. Крім того, таке вживання зменшує кількість грудного молока, оскільки погіршує виділення гормонів, які відповідають за вироблення грудного молока.

Жінка, вживала алкоголь та дізналася про вагітність, повинна негайно припинити вживати. Одразу треба звернутися до свого лікаря. Важливо поділитися з ним інформацією про вживання алкоголю та власними побоюваннями. Лікар зможе надати необхідні поради та оцінити ризики для дитини. Регулярні медичні пренатальні огляди є ключовим елементом у веденні здоров'я вагітної жінки та контролі за розвитком плода.

Уникання будь-яких алкогольних напоїв протягом усієї вагітності є обов'язковим, оскільки немає безпечної кількості алкоголю, яка не може завдати шкоди. Рішення припинити вживати алкоголь та активна співпраця з медичним фахівцем допоможуть максимально забезпечити безпеку для здоров'я малюка та самої жінки протягом цього важливого періоду.

У сучасному суспільстві дедалі більше людей вибирають здоровий спосіб життя, зокрема й відмову від вживання алкоголю. Однак іноді в соціальних ситуаціях, таких як корпоративні заходи чи святкові вечірки, може виникнути певний тиск від співробітників чи друзів, які пропонують алкоголь.

Як втриматися від спокуси та зберегти свою відмову від алкоголю?

1. Будьте відверті й упевнені у своєму рішенні. Поясніть свій вибір безперечно та ввічливо. Наприклад, ви можете сказати: «Дякую за пропозицію, але наразі я не вживаю алкоголь. Проведу час чудово й без нього».

2. Пам'ятайте про альтернативи. Замість алкоголю обирайте безалкогольні напої чи коктейлі, які пропонують багато барів та ресторанів – молочні коктейлі, свіжі фруктові соки, морси, мінеральна вода з лимоном. Ці напої не лише освіжають, а й допоможуть вам залишитися гідним гостем у будь-якій компанії.

3. Проявляйте активність. Активна участь у розвагах та іграх може відвертати увагу від теми алкоголю. Залучайтеся до розмов, танцюйте, грайте в настільні ігри. Це не лише зробить ваш вечір цікавішим, але й зменшить можливі підбурювання від інших щодо вживання алкоголю.

4. Не забувайте про гумор. Гумор – це чудовий спосіб розслабитися. Сміх-ні зауваження або відповіді допоможуть зменшити тиск навколишніх.

Важливо пам'ятати, що ваше рішення – це ваш вибір, і його потрібно поважати. Збереження здорового способу життя може бути легким і приємним процесом, коли ви відчуваєте підтримку навколишніх та знаходите задоволення в безалкогольних альтернативах. ■

Якщо мама вживає алкоголь, то втрачає змогу піклуватись про дитину. Відмова від спиртного – це можливість дати своїй дитині найцінніше: материнське молоко без вмісту алкоголю.

Інформаційна підтримка здоров'я українців у Чехії

Telegram

Facebook

НАЙКРАЩІ УКРАЇНОМОВНІ YOUTUBE-КАНАЛИ

ПРО КУЛЬТУРУ, ОСВІТУ, МАНДРИ, ҐАДЖЕТИ ТА СПОРТ

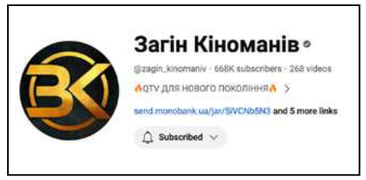
Пропонуємо добірку якісного україномовного контенту. Перелік сформований за кількістю підписників у кожному тематичному напрямку – від найбільшого числа до найменшого.

Текст: Тетяна Кропивницька, texty.org.ua

YouTube-канали про кіно

Geek Journal
Дата створення: 2012 рік.
Автор: Тайлер Андерсон.
Дотепні огляди українських та світових фільмів, актуальні новини зі всього світу та ще багато цікавого контенту. І все це з добірним гумором та дрібкою самокритики.

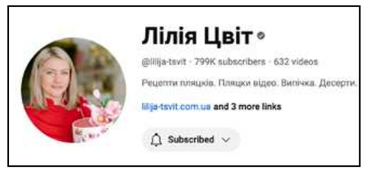

Загін кіноманів
Дата створення: 2016 рік.
Автори: Віталій Гордієнко.
Підкреслено суб'єктивний погляд на українські та світові прем'єри, репортажі з прем'єр та фестивалів, різноманітні рейтинги фільмів.

«Мій канал спеціалізується на обговоренні саме українського кіно, тому що воно як ніколи потребує підтримки», — пише автор.

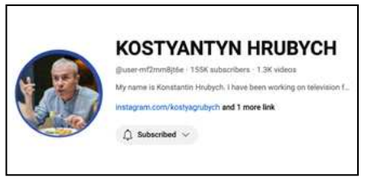
#BABYLON'13
Дата створення: 2013 рік.
Проєкт створила спільнота кінематографістів під час Революції гідності. Тож відео на каналі переважно про Майдан, війну, Крим і Донбас.

YouTube-канали про їжу

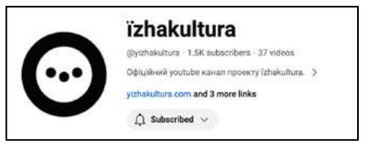
Лілія Цвіт
Дата створення: 2015 рік
Тут ви знайдете рецепти смачних та корисних страв на щодень і на свята.

Kostyantyn Hrubych
Дата створення: 2015 рік

Відомий телеведучий подався в ютуб і заснував свій кулінарний канал. Тепер він мандрує Україною, навчається у місцевих кухарів готувати регіональні страви.

їzhakultura

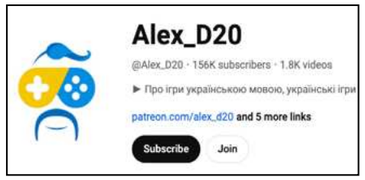

Дата створення: 2011 рік.
їzhakultura (їжа культура) — науковий та освітній проєкт про гастрономічну культуру.

«Ми прагнемо зберегти та донести до читачів давні кулінарні техніки, народні рецептури, регіональні харчові практики, котрі є частиною нематеріальної спадщини українців. Ми формуємо спільноту дослідників гастрономічної культури, що стимулює розвиток food studies в Україні та зацікавлює ними широку аудиторію», — говорять автори каналу.

«Стереотипні та традиційні підходи щодо вивчення англійської мови змусили мене створити цей канал, щоб донести вам щось нове, що вже широко використовується в США та Канаді», — так презентує автор свій відеопроєкт.

Канали про відеоігри

Alex_D20
Дата створення: 2008 рік.
Стріми українською мовою, огляд комп'ютерних ігор, проходження.

PlayStation Ukraine
Спільнота «PlayStation Україна» (PSU) — це ентузіасти, які люблять консольні ігри й усе, що пов'язано із PlayStation в Україні. Вони створюють відеоогляди популярних ігор, грають у найпопулярніші ігри онлайн, а також роблять репортажі з таких заходів, як Comic Con Ukraine, WeGame та багатьох інших. ■

Продовження в наступному номері

PRAGUE MAIDAN
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР NUSLE
ЦЕНТР ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

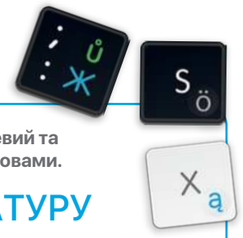
- Празький Майдан" є неприбутковою організацією, яка веде просвітницьку діяльність, допомагає в адаптації та інтеграції людей до чеського культурного, економічного, правового та суспільного життя.
- Український Центр Nusle, який було створено після початку повномасштабного вторгнення рф в Україну, допомагає українським біженцям у пошуку житла, працевлаштування, медичної підтримки, навчання дітей, а також надає консультації, психологічну та соціальну підтримку.
- Центр також приймає та відправляє гуманітарну допомогу, а також надає безпосередню допомогу українським військовим, госпіталям, лікарням у зоні активних бойових дій.

Raiffeisen BANK PRAGUE MAIDAN
PRAGUE MAIDAN

Pražský Majdan, z.s.
office@maidan.cz
UA| + 420 602 243 980
CZ| + 420 775 781 997
Táborská 500 / 30, Praha 4
ПО-ПТ 10:00-18:00, СБ 10:00-17:00

KEYOVERLAY.com
НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

Ми раді вам запропонувати простий, дешевий та швидкий спосіб як легко писати різними мовами.

НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

В асортименті інтернет магазину найдете понад 50 мов та різні мовні комбінації (наприклад чесько-українсько-російсько-англійська комбінація розкладок в одному). Пропонуємо наклейки різних форм, кольорів (від білого до люмінесцентного і навіть золотого) на прозорому, чорному чи білому фоні.

Для реалізації наклейок була вибрана найякісніша технологія друку та матеріал з високою фіксацією і низькою товщиною, що гарантує стійкість наклейки на клавіші та комфорт при друку. Усі стікери мають захисний шар (ламінування) для забезпечення їх довговічності. Завдяки універсальному формату, підходить для будь-якого типу та моделі клавіатури.

www.prelepkynaklavesnici.cz
info@prelepkynaklavesnici.cz
+420 721 751 155
English version:
www.keyoverlay.com

СКИДКА 20%
при закупівлі будь-яких наклейок та безкоштовна доставка при закупівлі над 500 Крон
Код для скидки: **porohy**

КОМІКС ДЛЯ УКРАЇНИ

Усі кошти, зібрані з цього проекту, призначені для гуманітарної допомоги Україні.

ЗАМОВИТИ НА:
www.krakatit.cz/komiks-pro-ukrajinu

~~300 Kč~~
–20 %

ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я,
ЦЕНТР ПІДТРИМКИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Оголошує у Чехії набір медичних працівників з України

для проходження навчального курсу підтримки здоров'я

МЕДІАТОР ДЛЯ УКРАЇНИ

ОСНОВНІ ВИМОГИ:

— Закінчена медична освіта (лікар, медична сестра, психолог, дієтолог, фізіотерапевт тощо)
— Легальне проживання на території Чеської Республіки

Примітка:

— Нострифікація диплому чи апробація не є обов'язковими вимогами.
— Пропонується робота за договором (DPP, DPČ)

ЗМІСТ РОБОТИ:

— Робота з дітьми та дорослими з України

ПЛАН РОБОТИ:

— Вивчення 30 профілактичних програм ведення здорового способу життя на підготовчому курсі
— Реалізація профілактичних програм в практиці

ПРОПОНУЄТЬСЯ ОПЛАТА:

— за реалізацією вивчених 30 профілактичних програм у практиці.

Facebook Instagram Telegram

Для отримання більш детальної інформації пишіть на нашу електронну адресу: **ua.mediator@szu.cz**, або телефонуйте за номером: **+420 725 191 373**

Цей матеріал був створений в рамках двосторонньої ініціативи ДІОЗ та Фондів ЄЕЗ і Норвегії під назвою: "Покращення доступу до первинної медичної допомоги для найбільш маргіналізованих громад у Чеській Республіці".